บทที่ 2
ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ประกาศ หนังสือเวียน คู่มือการตรวจสอบความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารแห่งประเทศไทยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการดังต่อไปนี้

1. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ
2. ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ความเสี่ยง คือ โอกาสที่ผลจะออกมาในทางที่ไม่ดี หรือ ไม่ดีเท่ากับทางอื่นๆ เช่น รายจ่ายบางรายการอาจจะเพิ่มขึ้นอย่างไม่ได้คาดคิดไว้ก่อน โดยยอดขาย ผลการดำเนินงาน หรือกำไรอาจจะลดลงจากปีก่อนหน้าจนกระทั่งอาจติดลบ นอกจากนี้ ทางที่ตัดสินใจเลือก แม้จะมีความรอบคอบในตอนแรก แต่อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงมากกว่าทางอื่นที่ไม่ได้เลือกก็ได้

การบริหารความเสี่ยง คือ การดำเนินการเพื่อเพิ่มโอกาสที่จะได้รับผลที่ดีและลดโอกาสที่จะได้รับผลในทางที่ไม่ดี โดยการควบคุมสาเหตุของความเสี่ยงในส่วนที่เป็นปัจจัยภายใน และดำเนินการเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้

ความเสี่ยงมีหลายรูปแบบ ทั้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำและที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ทั้งที่เป็นความเสี่ยงด้านรูปธรรมจับต้องได้ เช่น ผลกำไรและความเสียหายต่อทรัพย์สิน และความเสี่ยงด้านนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือขององค์กร เมื่อพิจารณาเฉพาะบริษัทก็จะพบว่าการดำเนินงานของบริษัทแต่ละแห่งประกอบด้วยความเสี่ยงด้านธุรกิจอันเนื่องมาจากความผันผวนของราคาสินค้า ราคาวัตถุดิบหรือการแข่งขันจากคู่แข่งขัน และความเสี่ยงด้านการเงินอันเนื่องมาจาก ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน หรือราคาหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ

ความเสี่ยงทางการเงิน คือ ภาวะความไม่แน่นอนที่ผู้ดำเนินธุรกรรมมีโอกาสที่จะไม่ได้รับผลตามคาดหวังไว้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจจะสูงหรือต่ำกว่าผลที่คาดไว้ เนื่องจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ประเภทของความเสี่ยงแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
2. ความเสี่ยงด้านเครดิต
3. ความเสี่ยงด้านตลาด
4. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง
5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

(ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546: 7)

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์คือความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน และการนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อรายได้ เงินกองทุน หรือการดำรงอยู่ของกิจการ ดังนั้น คณะกรรมการสถาบันการเงินและผู้บริหารระดับสูงต้องวางแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานอย่างรอบคอบ ส่งเสริมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานภายในที่เหมาะสมสำหรับการนำไปปฏิบัติ เช่น การจัดองค์กร บุคลากร งบประมาณ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานเป็นต้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจและจัดการกับปัญหาของสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit / default risk) คือ โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่คู่สัญญา (counterparty) ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ตกลงไว้ รวมถึงโอกาสที่คู่ค้าจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญมาก เพราะเกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อที่เป็นธุรกรรมหลักของสถาบันการเงิน ทั้งในสินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์ของสถาบันการเงินและส่วนที่เป็นภาระผูกพัน เช่น การให้กู้ยืม เงินให้สินเชื่อในธุรกิจหรือในอุตสาหกรรม การรับรอง อาวัลหรือการค้ำประกันของสถาบันการเงินที่เกิดจากธุรกรรมสินเชื่อที่สถาบันการเงินอาจต้องจ่ายชำระหนี้แทน ซึ่งจะเป็นสินทรัพย์ของสถาบันการเงินในที่สุด รวมถึงธุรกรรมสินเชื่อ และธุรกรรมที่เกิดจากการที่คู่สัญญามีภาระที่ต้องส่งมอบสินทรัพย์หรือชำระหนี้แก่สถาบันการเงิน (pre-settlement, settlement risk) เช่น ธุรกรรมที่เกี่ยวกับเงินลงทุน ธุรกรรมที่เกี่ยวกับการค้าเงินตราต่างประเทศ เงินให้สินเชื่อในธุรกิจหรือในอุตสาหกรรม และรวมถึงโอกาสที่คู่ค้าจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

(downgrade) ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายจากการตีราคามูลค่าตลาด (mark to market)ของตราสารที่มีมูลค่าลดลง และ/หรือมีผลต่อการต้องดำรงเงินทุน (economic capital) สูงขึ้น

3. ความเสี่ยงด้านตลาด

ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุน ที่มีผลกระทบในทางลบต่อรายได้ และเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ความเสี่ยงจากตลาดสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และความเสี่ยงจากราคา

4. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่สถาบันการเงิน ไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอ หรือสามารถหาเงินมาชำระได้แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของสถาบันการเงิน

การบริหารจัดการที่ไม่ดี และปัญหาด้านคุณภาพสินทรัพย์เป็นปัญหาพื้นฐานที่อาจทำให้สถาบันการเงินล้มเหลว แต่การขาดสภาพคล่องอันเนื่องจากไม่สามารถขายสินทรัพย์ หรือ จัดหาเงินสดให้เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจได้ จะเป็นสาเหตุให้สถาบันการเงินถึงกับต้องหยุดดำเนินกิจการ ดังนั้น การบริหารสภาพคล่องจึงมีความสำคัญมากสำหรับสถาบันการเงิน

5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หมายถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหาย อันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบงานหรือเหตุการณ์ภายนอกและส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการนับรวมถึงความเสี่ยงทางด้านกฎหมายด้วย

การระบุความเสี่ยง มีปัจจัยต่างๆ ประกอบการระบุความเสี่ยง เช่น

- ประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน วัฒนธรรมขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความพร้อมของบุคลากรและทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
- ปริมาณความซับซ้อนและประเภทของธุรกรรม ซึ่งรวมถึงระบบที่เกี่ยวข้องในการให้บริการลูกค้า และกลไกการกระจายผลิตภัณฑ์และบริการสู่ลูกค้า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

- เหตุการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงินแห่งอื่น
- การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย สังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยงด้านปฏิบัติการประเมินจากโอกาสหรือความถี่และระดับความเสียหายของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นประกอบกัน อาจประเมินระดับความเสี่ยงในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น ตัวเลข สัญลักษณ์ สี หรือคำบรรยายระดับสูงต่ำ โดยมีการกำหนดคำอธิบายที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถแบ่งระดับและจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินการปรับปรุง ควบคุมและลดความเสี่ยงต่อไป

ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง การกำหนดดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators) ต้องสะท้อนถึงสาเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพื่อใช้ในการติดตามดูแลความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และควรมีลักษณะเป็นการมองไปในอนาคต (Forward looking) สามารถสะท้อนแนวโน้มของความเสี่ยงได้ เช่น ระยะเวลาการหยุดชะงักของระบบงาน จำนวนพนักงานที่ลาออก จำนวนข้อร้องเรียนจากลูกค้า หรือรายได้จากการดำเนินงานที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

ประเภทของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ จำแนกออกได้ดังนี้

1. ความเสี่ยงจากการทุจริต

1.1 ความเสี่ยงจากการทุจริตจากภายใน เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตของบุคคลภายในองค์กร เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทุจริตดังกล่าวตกแก่พวกพ้องของตนเอง เช่น การปลอมแปลงเช็ค การปลอมแปลงเอกสาร การยักยอก หรือ การรับสินบน เป็นต้น

1.2 ความเสี่ยงจากการทุจริตจากภายนอก เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตของบุคคลภายนอกองค์กร แต่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรงต่อองค์กร เช่นการปลอมแปลงเช็ค การปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน การฉ้อโกง เป็นต้น

2. ความเสี่ยงจากการจ้างงาน และความปลอดภัยในสถานที่ปฏิบัติงาน เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจ้างงานที่ไม่เหมาะสม การจ่ายค่าตอบแทน หรือการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดการฟ้องร้อง การลาออก หรือการหยุดงานประท้วงได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัย ในการปฏิบัติงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

และการควบคุมสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงาน อันเนื่องมาจากโรคภัย หรือได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานได้

3. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของทรัพย์สิน เป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของสถาบันการเงินอันเนื่องมาจากอุบัติภัยต่างๆ เช่น อุบัติเหตุ อัคคีภัย ภัยธรรมชาติ การทำลายทรัพย์สิน การจลาจล การก่อความไม่สงบทางการเมือง การก่อวินาศภัย เป็นต้น

4. ความเสี่ยงจากการขัดข้องและหยุดชะงักของระบบงานและระบบคอมพิวเตอร์ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากระบบงานที่ผิดปกติ หรือการหยุดทำงานของระบบงานด้านต่างๆ เช่น ความไม่สอดคล้องกัน หรือความแตกต่างของระบบงานที่เกิดจากการควบรวมกิจการ ความบกพร่องของระบบงานคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย รวมถึงการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม ล้าสมัย และไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

5. ความเสี่ยงจากกระบวนการทำงาน เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดในวิธีปฏิบัติงาน (methodology) ความผิดพลาดของระบบการปฏิบัติงาน หรือความผิดพลาด จากการปฏิบัติงานของพนักงานภายในสถาบันการเงินและพนักงานจากการจ้างงานภายนอก เช่น การนำเข้าข้อมูลผิดพลาด การประเมินมูลค่าหลักประกันไม่ถูกต้อง การไม่ปฏิบัติตามสัญญาการจ้างงานตามสัญญาจ้างงานจากภายนอก การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ของพนักงาน การปรับปรุงกระบวนการทำงานที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการจัดทำนิติกรรมสัญญาและเอกสารทางกฎหมายที่ไม่สมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมาย เป็นต้น

6. ความเสี่ยงจากลูกค้า ผลิตภัณฑ์ และวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ เป็น ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ กระบวนการออกผลิตภัณฑ์และการเข้าถึงข้อมูลลูกค้าที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่ทางการกำหนด เช่น การทำธุรกรรมที่ละเมิดกฎหมาย การดำเนินธุรกรรมที่ไม่ได้รับอนุญาต การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และการที่สถาบันการเงินนำข้อมูลความลับของลูกค้าไปหาผลประโยชน์ เป็นต้น

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะความเสี่ยงจากการทุจริตจากภายใน ความเสี่ยงจากการทุจริตจากภายนอก ความเสี่ยงจากการจ้างงาน และความปลอดภัยในสถานที่ปฏิบัติงาน ความเสี่ยงจากการขัดข้องและหยุดชะงักของระบบงาน และระบบคอมพิวเตอร์ ความเสี่ยงจากกระบวนการทำงาน ความเสี่ยงจากลูกค้า ผลิตภัณฑ์ และวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ โดยไม่ได้ศึกษาความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของทรัพย์สิน เนื่องจาก ธนาคารพาณิชย์ที่พึ่งได้รับการยกระดับเป็นธนาคารและประกอบธุรกิจยังไม่ครอบคลุมในทุกผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เช่น ยังไม่มีการบริการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บัตรเอทีเอ็ม บัตรเครดิต บัตรเงินอิเล็คทรอนิกส์ และยังไม่ได้ขยายสาขาให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ยังให้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตเมือง เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ หมายถึง ความจำเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะเป็นความจำเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะทั่วไป วิธีการ กระบวนการ ลำดับการ โครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารความหมายของสิ่งที่เรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ได้แก่

1. แปลความ สามารถสื่อความของสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีสื่อความหมายแบบอื่น เข้าใจความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่างๆ
2. การตีความ สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้
3. การขยายความ สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ทั้งในด้านโอกาสที่จะนำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในโอกาสต่อไป

การระลึกถึงเรื่องราวต่าง ๆที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่องต่างๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่และเนื้อหาวิชา และวิชาที่เกี่ยวพันกับเนื้อหาวิชานั้นด้วย

โดยสรุปความหมายได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้และถ่ายทอดต่อๆกันมาตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆแล้ว (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 7)

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

สุเมธี ทาวิชัย (2546) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ในเขตภาคเหนือ จำนวน 17 จังหวัด 13 ธนาคารพาณิชย์ จำนวน 442 สาขา โดยผู้จัดการสาขาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้าน กลยุทธ์ ในการระบุความเสี่ยงและวัดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การติดตามความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ และการควบคุมความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ธนาคารพาณิชย์ในเขตภาคเหนือส่วนใหญ่มีระดับแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง ในระดับมาก โดยธนาคารพาณิชย์ที่ต่างชาติถือหุ้นใหญ่มีแนวปฏิบัติมากที่สุด เห็นได้จาก มีการวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบโอกาสและอุปสรรคที่สำคัญหรือสภาพแวดล้อมภายในเพื่อให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็ง จัดให้มีคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร ให้ความสำคัญกับระบบการบริหารความเสี่ยง ความเอาใจใส่และความรับผิดชอบ หรือความซื่อสัตย์โปร่งใสและความอิสระมีนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล

การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ในการระบุความเสี่ยง การวัดความเสี่ยง และการติดตามความเสี่ยง พบว่าธนาคารพาณิชย์ในเขตภาคเหนือ ส่วนใหญ่มีระดับแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก โดยธนาคารพาณิชย์ที่ต่างชาติถือหุ้นใหญ่ มีระดับแนวปฏิบัติมากที่สุด เห็นได้จาก ผู้บริหารระดับสูงได้นำนโยบายและแนวทางการบริหารงานที่ได้รับอนุมัติจากกรรมการผู้จัดการไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผล การวัดความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน ผู้บริหารระดับสูงได้กำหนดมาตรการให้คุณ ให้โทษ การติดตามความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานผู้บริหารระดับสูงได้สอบทานรายงานผลการดำเนินงานจริงเทียบกับเป้าหมายหรืองบประมาณรวมถึงเป้าหมายการเติบโต เป้าหมายรายได้ และระดับค่าใช้จ่าย การควบคุมความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานที่สำคัญมีความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยของข้อมูลมีการสำรองข้อมูล มีการยืนยันความถูกต้องและกระทบยอด และมีคู่มือการปฏิบัติงาน

การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ในการระบุความเสี่ยง การวัดความเสี่ยง และการติดตามความเสี่ยง พบว่าธนาคารพาณิชย์ในเขตภาคเหนือ ส่วนใหญ่มีระดับแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก เห็นได้จาก ได้มีทักษะการปล่อยสินเชื่อเป็นส่วนสำคัญสำหรับการมีความก้าวหน้าในการทำงานด้านสินเชื่อของธนาคาร การวัดความเสี่ยงด้านสินเชื่อ มีการวิเคราะห์สินเชื่อ เช่นการวิเคราะห์กระแสเงินสดที่เพียงพอ โครงสร้างทางการเงินและมีการวิเคราะห์ภาวะธุรกิจหรือสภาพเศรษฐกิจ การติดตามความเสี่ยงด้านสินเชื่อ มีคู่มือกระบวนการสินเชื่อที่ชัดเจน การควบคุมความเสี่ยงด้านสินเชื่อ มีการสอบทานสินเชื่อ

โชคชัย เหมวงศ์กุล (2545) ได้ศึกษาเรื่องการตรวจสอบความเสี่ยงของสถาบันการเงินในเขตภาคเหนือซึ่งประกอบด้วยความเสี่ยงในการให้สินเชื่อและความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานจากผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยในเขตภาคเหนือ จำนวน 22 คน พบว่าการตรวจได้เน้นการตรวจสอบแนวใหม่หรือการตรวจสอบความเสี่ยงแต่ยังคงการตรวจสอบแนวเดิมอยู่ที่เน้นการตรวจสอบคุณภาพสินทรัพย์เป็นหลัก ผู้ตรวจสอบสถาบันการเงินมีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจสอบความเสี่ยงในระดับมากที่สุด และเห็นว่าการตรวจสอบความเสี่ยงของสถาบันการเงินเป็นสิ่งจำเป็น การตรวจสอบความเสี่ยงมีประโยชน์มากกว่าการตรวจสอบที่เน้นด้านคุณภาพของสินทรัพย์เป็นหลัก ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ การควบคุมภายในขาดประสิทธิภาพ ระบบงานสารสนเทศขาดประสิทธิภาพและ การทุจริตของพนักงานเอง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตามลำดับ ผู้ตรวจสอบสถาบันการเงินเห็นด้วยกับการจัดการความเสี่ยงของสถาบันการเงินในระดับมาก ได้แก่ การควบคุมภายในที่ดีจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานลงได้ รายงานของผู้ตรวจสอบภายในเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสถาบันการเงินเพื่อลดความเสี่ยงได้และสถาบันการเงินมีระบบการป้องกันความเสี่ยงแล้วตามลำดับ ปัจจัยความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่สำคัญได้แก่ การควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์กรระดับสูงและการพัฒนาระบบงานสารสนเทศยังไม่ทันสมัย ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved